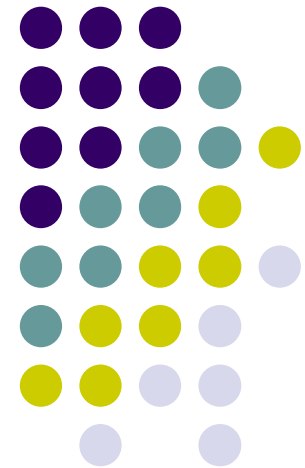

CURS DE PEDAGOGIE

Conf. univ. dr.
Adriana NICU

Modulul I

- I **Introducere în pedagogie**
- I **Teoria și metodologia curriculum-ului**
- I **Teoria și metodologia instruirii**
- I **Teoria și metodologia evaluării**

Teoria și metodologia instruirii

- | **Didactica – teoria procesului de învățământ**
- | **Principiile didactice**
- | **Metode și mijloace de învățământ**
- | **Forme de organizare a procesului de învățământ**
- | **Proiectarea didactică**
- | **Relaționare și comunicare didactică**

RELAȚIONARE ȘI COMUNICARE DIDACTICĂ

- | Relația profesor-elevi
- | Comunicarea didactică
- | Ipostaze ale comunicării didactice
- | Feedback-ul în comunicarea didactică

Relația profesor-elevi

- | Prin specificul activității școlare, relația profesor-elev, este:
 - | asimetrică sub raportul vârstei și/sau al experienței sociale și profesionale;
 - | influențată de trăsăturile de personalitate ale profesorului și de concepția sa pedagogică;
 - | determinată de particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Tipuri de relații

- | **Relațiile profesor-elevi se structurează pe trei paliere:**
 - | **relații de comunicare**
 - | **relații de conducere**
 - | **relații socio-afective**

Tipuri de relații de conducere

- | **autoritare** - control și dirijare excesivă a învățării, autoritate impusă a profesorului, atitudine distantă față de elevi, formulare clară a cerințelor, fără consultarea elevilor.
- | **democratice** - încurajarea libertății de gândire, decizie și acțiune a elevilor, stimularea inițiativei elevilor și a spiritului de independență; relații pozitive, de colaborare cu elevii.
- | **laissez-faire** - permisivitate totală din partea profesorului; acesta nu se implică decât la cererea elevilor, care au deplină libertate de inițiativă și decizie.

Tipuri de relații socio-afective

- | **atracție** (simpatia) - sprijină, încurajează interesul și motivația elevilor față de învățare
- | **respingere** (antipatie) - poate frâna dezvoltarea motivației învățării
- | **indiferența** dintre profesor și elevi.

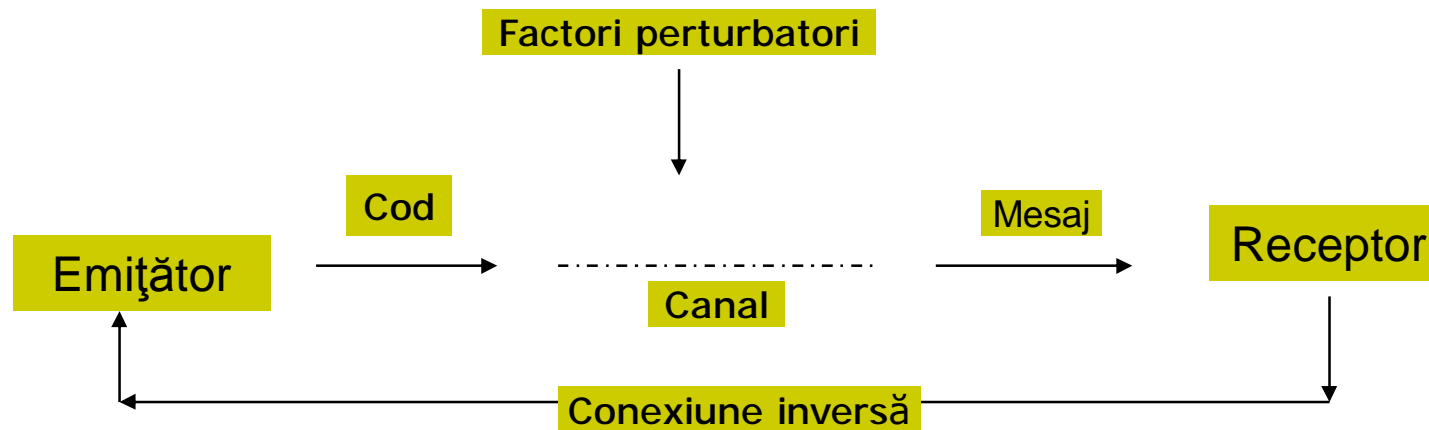
- | Aceste relații stau la baza acceptării/ neacceptării profesorului sau a atitudinii arbitrare a acestuia în raport cu elevii (favoritisme, persecuții etc.).

- | Calitățile personale ale profesorului, pregătirea lui, dar și atitudinea față de elevi influențează direct relațiile socio-afective.

Comunicarea didactică

- Termenul comunicare își are rădăcina în limba latină *communis, communico* - a face ceva împreună, a pune împreună, a amesteca, a uni;
- Schema clasică a comunicării:

Comunicarea didactică exprimă un transfer complex, multifazial și prin mai multe canale a informației între două entități (indivizi sau grupuri) ce-și asumă simultan și succesiv rolurile de emițători și receptori, semnificând conținuturi dezirabile în contextul procesului instructiv-educativ.

Comunicarea didactică

- | formă a comunicării pedagogice, prin care se vehiculează conținuturi specifice diferitelor discipline de învățământ, în vederea generării unui act de învățare;
- | dimensiune explicativă a discursului didactic;
- | structurare a comunicării conform logicii pedagogice, cu scopul de a facilita înțelegerea unui adevăr și nu doar simpla lui enunțare;
- | selecționare și organizare a conținuturilor predate de către profesor, acesta ghidându-se după programa școlară și manual.

I postaze ale comunicării didactice

- | În clasă identificăm un sistem de comunicare cu două circuite de bază:
 - | **circuitul vertical** - care stabilește legătura dintre profesor și elevi;
 - | **circuitul orizontal** - care reflectă comunicarea dintre elevi.
- | După codul folosit de către profesori și elevi se diferențiază comunicarea:
 - | **verbală**
 - | **nonverbală**
 - | **paraverbală.**

Comunicarea verbală

- | limbaj oral sau scris;
- | mesaj codificat prin cuvinte, sub formă de expunere, discurs, dialog etc.;
- | necesită structurarea logică a conținutului, precizia și claritatea exprimării, adecvarea mesajului la nivelul experienței de cunoaștere și lingvistice a interlocutorilor.

Comunicarea nonverbală

- I modifică, nuanțează sau chiar schimbă semnificația comunicării verbale;
- I se realizează prin: gesturi, mimica, poziția și mișcarea corpului etc.

Comunicarea paraverbală

- nuanțează comunicarea verbală prin elementele ei prozodice și vocale, cum ar fi: caracteristicile vocii, particularități de pronunție, intensitatea rostirii, ritmul și debitul vorbirii, intonația, pauza, tăcerea etc.;
- utilizate adecvat, aceste elemente conferă expresivitate comunicării didactice.

Aplicație

- I Citiți secțiunea 14.3.din cursul de pedagogie: „Ipostaze ale comunicării didactice” utilizând metoda SINELG. Marcați pe marginea textului următoarele semne:
 - I ✓ pentru idei care confirmă ceea ce știați deja;
 - I + dacă informația citită este nouă pentru dvs.;
 - I - dacă informația contrazice sau diferă de ceea ce știați;
 - I ? pentru ideile pe care le găsiți neclare sau în legătură cu care doriți explicare suplimentară.

- I Elaborați apoi tabelul SINELG cu patru coloane, corespunzătoare celor patru categorii de informații.

Feedback-ul în comunicarea didactică

- I Informează emițătorul asupra calității emisiei și asupra felului în care a fost perceput sau înțeles mesajul transmis.
- I Oferă informații prompte cu privire la rezultatele sau efectele comunicării didactice, luându-se imediat măsurile necesare pentru creșterea eficienței acesteia.

Tipuri de feed-back (fb)

- I **fbI** (al mesajului) - aduce informații de la receptor la emițător, de reglare a activității de transmitere a informațiilor.
 - I **Exemple:** reacția clasei în timpul predării, răspunsurile elevilor la evaluare, reacțiile verbale ale elevilor („Mai tare!”, „N-am înțeles!”), mimica, gestică, privirea elevilor, intonația, accentul în vorbire, neatenția clasei etc.

- I **fbII** (al învățării) - oferit de emițător receptorului, care are ca scop să regleze activitatea dominantă a receptorului, în cazul nostru activitatea de învățare a elevului.
 - I **Exemple:** corectarea temei, nota, critica, lauda, mimica și gestică profesorului, intonația, accentul în vorbire etc.

Lauda și critica - modalități de realizare a feedback-ului

- | Lauda - aprecierea și încurajarea elevilor, stimularea acestora spre noi performanțe, mai valoroase; atribuie succesul capacităților elevului și efortului depus de acesta.

- | Critica - evidențierea greșelilor, lipsurilor, arătând cauzele și indicând mijloacele de remediere, de îndreptare. Pentru a fi eficientă, critica trebuie să respecte câteva condiții:
 - | să fie realizată într-un loc privat, “între patru ochi”;
 - | să fie bazată pe fapte reale, iar elevului să i se spună unde a greșit;
 - | să sugereze posibilități de îmbunătățire a situației;
 - | să lase elevului posibilitatea de a-și exprima sentimentele, atitudinile;
 - | să evite tonul ridicat, sarcasmul și etichetările verbale.

JURNAL REFLEXIV

- | Ce ai învățat nou?
- | Cum ai învățat?
- | Ce sentimente ți-a trezit procesul de învățare?
- | Care dintre ideile discutate ți s-au părut mai interesante?
- | Ce dificultăți ai întâmpinat?
- | Cum te simți când înveți la pedagogie?
- | Cum poți utiliza în viitor această experiență de învățare?
- | În ce măsură ceea ce ai studiat la cursuri ți-a satisfăcut așteptările?
- | Ți-a plăcut această experiența de învățare? Dacă nu, de ce?
- | Dacă ai schimba, ce ai face?
- | Adaugă alte comentarii care te preocupă
-
-

Bibliografie

- | **Băban, A.**, (coord.), (2001), *Consiliere educațională*, Editura Psinet, Cluj-Napoca.
- | **Iacob, L.**, (1998), *Comunicarea didactică, în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Cucoș, C. (coord.), Editura Polirom, Iași.
- | **Marcus, S.**, (coord.), (1999), *Competența didactică*, Editura All, București.
- | **Păun, E.**, (1991), *Libertate și autoritate în educație*, în *Revista de pedagogie*, nr.1.
- | **Pânișoară, I.-O.**, (2004), *Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională*, Editura Polirom, Iași